Του **Αθανάσιου Έλλις**

Στην Ουάσιγκτον, η Ελλάδα θεωρείται όλο και περισσότερο ένας σημαντικός, αξιόπιστος και σταθερός εταίρος των ΗΠΑ και βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο κάθε γεωστρατηγικού δόγματος που αφορά την Ανατολική Μεσόγειο και τα Βαλκάνια, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο επικεφαλής της Αμερικανικής Εβραϊκής Επιτροπής, Ντέιβιντ Χάρις, ο οποίος θα επισκεφθεί τις επόμενες ημέρες την Αθήνα, θα συναντηθεί με την πολιτική ηγεσία της χώρας και θα συμμετάσχει στο συνέδριο του Economist. Σημειώνει ότι η εικόνα της χώρας μας στην Αμερική έχει αλλάξει ριζικά την τελευταία δεκαετία, καθώς η Ελλάδα έχει αξιοσημείωτη ανάκαμψη και έχει επιδείξει εντυπωσιακή πολιτική σταθερότητα.

Διαπιστώνει ότι οι ΗΠΑ κινούνται προς τη στρατιωτική ενίσχυση της Κύπρου, περιγράφει τη λύση δύο κρατών ως «καταστροφική», αφού θα δημιουργούσε ένα ελεγχόμενο από την Αγκυρα έθνος εκτός των συνόρων της Τουρκίας, ενώ χαρακτηρίζει την πολιτική του Ταγίπ Ερντογάν, να στηρίζει ακραία κινήματα και το όραμά του να ηγηθεί «του ισλαμιστικού και όχι του ισλαμικού» κόσμου, ως «πηγή τεράστιας ανησυχίας» για πολλούς.

Ενθερμος υποστηρικτής της στενής σχέσης Ελλάδας – Ισραήλ εδώ και δεκαετίες, και πριν από τη ραγδαία ανάπτυξή τους την τελευταία δεκαετία, μιλάει με ενθουσιασμό για τη φυσική συνέργεια μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ, αλλά σημειώνει διακριτικά ότι, παρά την πολύ στενή συνεργασία, «υπάρχουν όρια» στο πόσο μπορεί η Ελλάδα να υπολογίζει στη στήριξη του Ισραήλ σε μια δύσκολη κατάσταση.

Πώς αξιολογείτε την παρούσα πορεία και τη μελλοντική προοπτική των διμερών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ σε ένα ευρύτερο φάσμα πεδίων, συμπεριλαμβανομένου του στρατιωτικού τομέα;

Είμαι αισιόδοξος τόσο για την παρούσα φάση όσο και για τις μελλοντικές δυνατότητες των διμερών σχέσεων Ελλάδας – Ισραήλ. Υπάρχει μια φυσική συνέργεια μεταξύ των δύο χωρών, πολλά κοινά συμφέροντα και ένα υπόβαθρο κοινών δημοκρατικών αξιών. Επιπλέον, σε ανθρώπινο επίπεδο, όσο περισσότερο γνωρίζονται οι Ελληνες και οι Ισραηλινοί, μέσω του τουρισμού και άλλων πτυχών επικοινωνίας, τόσο περισσότερο συνειδητοποιούν πόσα κοινά έχουν.

Phoca PDF

Σε ποιο βαθμό μπορεί η Ελλάδα να υπολογίζει στη στήριξη του Ισραήλ σε μια δύσκολη κατάσταση;

Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι, σε επίπεδο προσδοκιών, και οι δύο χώρες θα ήθελαν να βοηθήσουν η μία την άλλη σε οποιαδήποτε δύσκολη κατάσταση, ωστόσο, σε πρακτικό επίπεδο, η εκτίμησή μου, ως εξωτερικός παρατηρητής, είναι ότι υπάρχουν πιθανώς κάποια όρια και από τις δύο πλευρές.

Τον νόμο περί εταιρικής σχέσης ασφάλειας και ενέργειας στην Ανατολική Μεσόγειο ακολουθεί τώρα ο νόμος περί άμυνας και διακοινοβουλευτικής εταιρικής σχέσης ΗΠΑ – Ελλάδας. Η Ελλάδα εξελίσσεται σε αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής των ΗΠΑ στην Ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια;

Ναι. Η πορεία των ελληνοαμερικανικών δεσμών είναι σταθερά ανοδική. Στην Ουάσιγκτον, η Ελλάδα θεωρείται όλο και περισσότερο ένας σημαντικός, αξιόπιστος και σταθερός εταίρος των ΗΠΑ. Και όσο μεγάλη έμφαση και αν δίνεται στον «άξονα» προς την Ασία, θα υπάρχουν πάντα ισχυρά αμερικανικά συμφέροντα τόσο στην Ανατολική Μεσόγειο όσο και στα Βαλκάνια, που θα θέτουν την Αθήνα στο επίκεντρο κάθε γεωστρατηγικού δόγματος. Με την ευκαιρία, αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον πρέσβη των ΗΠΑ, Τζέφρεϊ Πάιατ, ο οποίος υπήρξε μία από τις κινητήριες δυνάμεις αυτού του αμερικανικού αναπροσανατολισμού.

Πόσο σημαντική είναι η τριμερής συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ για την περιφερειακή σταθερότητα και ποιο είναι το πρόσθετο όφελος, εάν υπάρχει, του σχήματος 3+1 για τις ΗΠΑ;

Το τρίγωνο Αθήνα – Λευκωσία – Ιερουσαλήμ έχει γίνει μια πραγματική άγκυρα συνεργασίας, ασφάλειας και σταθερότητας στην περιοχή. Αυτό γίνεται ακόμη πιο σαφές κάθε ημέρα που περνάει. Και η Αμερικανική Εβραϊκή Επιτροπή (AJC) έχει εδώ και καιρό την πεποίθηση πως είναι προς το θεμελιώδες συμφέρον της Αμερικής να ενθαρρύνει, να υποστηρίζει και να συμμετέχει σε αυτήν την ευημερούσα πρωτοβουλία.

Πόσο διαφορετική είναι η εικόνα της Ελλάδας στα μάτια της αμερικανοεβραϊκής κοινότητας σε σχέση, φέρ' ειπείν, με μία δεκαετία πριν;

Μπορούμε να πούμε ότι η εικόνα της Ελλάδας στην Αμερική στο σύνολό της έχει αλλάξει ριζικά την τελευταία δεκαετία, και μάλιστα προς το καλύτερο. Θυμηθείτε στην προεκλογική εκστρατεία του 2012, για παράδειγμα, πώς ο Μιτ Ρόμνεϊ, ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών, χρησιμοποίησε την Ελλάδα ως μεταφορά για μια αποδυναμωμένη οικονομία και μια παρακμάζουσα χώρα. Σήμερα, μια τέτοια μεταφορά θα ήταν αδιανόητη, δεδομένου ότι η Ελλάδα έχει επιτύχει αξιοσημείωτη ανάκαμψη, προσελκύει το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών και έχει επιδείξει εντυπωσιακή πολιτική σταθερότητα. Οι Αμερικανοί Εβραίοι, χωρίς αμφιβολία, βλέπουν την ίδια εξελισσόμενη εικόνα της Ελλάδας που βλέπουν και οι υπόλοιποι Αμερικανοί, και σίγουρα τους αρέσει αυτό που βλέπουν.

Phoca PDF

Ο Ερντογάν επιθυμεί λύση «δύο κρατών» στην Κύπρο. Πώς βλέπετε μια τέτοια προοπτική και τι θα σήμαινε για το Ισραήλ;

Το πιο σημαντικό εδώ είναι τι θα σήμαινε για την Κύπρο, και η απάντηση, πιστεύω, είναι πως θα ήταν καταστροφή. Οι λόγοι είναι πολλοί και προφανείς, μεταξύ των οποίων το γεγονός ότι μια μόνιμη διχοτόμηση του νησιού θα υπονόμευε την έννοια της κυριαρχίας του νησιού και αντ' αυτού θα δημιουργούσε ένα ελεγχόμενο από την Αγκυρα έθνος εκτός των συνόρων της Τουρκίας.

Θα πρέπει οι ΗΠΑ να συμβάλουν στη στρατιωτική δύναμη της Κύπρου;

Αυτή είναι ξεκάθαρα η κατεύθυνση προς την οποία οδηγούμαστε, γεγονός που υπογραμμίζεται από την ψήφιση του νόμου περί εταιρικής σχέσης στην Ανατολική Μεσόγειο, μια νομοθεσία που η Αμερικανική Εβραϊκή Επιτροπή υποστήριξε με θέρμη.

Σας ανησυχεί η υποστήριξη του Τούρκου προέδρου προς τη Μουσουλμανική Αδελφότητα και τη Χαμάς· πιστεύετε ότι θα συνεχιστεί και μετά τον Ερντογάν;

Αδύνατον να προβλέψουμε σήμερα τι μπορεί να ακολουθήσει την αυταρχική διακυβέρνηση του Ερντογάν, αλλά, φυσικά, η υποστήριξή του προς τη Μουσουλμανική Αδελφότητα και τις ομάδες-μέλη της, συμπεριλαμβανομένης της Χαμάς, αποτελεί πηγή τεράστιας ανησυχίας για πολλούς. Ταιριάζει απόλυτα με τον στόχο του Ερντογάν να βρεθεί στο κέντρο της εξουσίας στην περιοχή και να ηγηθεί του ισλαμιστικού, και όχι του ισλαμικού, κόσμου.

Εχει υποχωρήσει ο αντισημιτισμός στην Ελλάδα σε σχέση με το παρελθόν, και τι συμβαίνει σε άλλες χώρες;

Είναι οδυνηρό το γεγονός ότι ο αντισημιτισμός αυξάνεται σε πολλά μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ. Η Ελλάδα δεν έχει μείνει απρόσβλητη από πράξεις μίσους κατά των Εβραίων. Το ίδιο το γεγονός της ύπαρξης του κόμματος της Χρυσής Αυγής υπήρξε μια θλιβερή υπενθύμιση ότι ο φασισμός και ο νεοναζισμός δεν έχουν εκλείψει οριστικά, ακόμη και αν η πολιτική τύχη του κόμματος βρίσκεται σε σταθερή πτώση. Επιπλέον, οι κατά καιρούς βεβηλώσεις των μνημείων του Ολοκαυτώματος στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και σε άλλα μέρη αποτελούν, κατά κάποιον τρόπο, μια προσπάθεια να γίνει μια δεύτερη δολοφονία των Εβραίων. Δεδομένων των τεράστιων δεινών που έζησε η Ελλάδα κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής, καθώς και του γενναίου κινήματος αντίστασης κατά των γερμανικών δυνάμεων, η Ελλάδα θα έπρεπε να είναι η τελευταία χώρα που θα γινόταν μάρτυρας οποιασδήποτε προσπάθειας «νομιμοποίησης» ναζιστικών πράξεων, είτε από ένα πολιτικό κόμμα είτε από μεμονωμένα άτομα. Η Αμερικανική Εβραϊκή Επιτροπή στέκεται εδώ και καιρό αλληλέγγυα, δίπλα στην Εβραϊκή Κοινότητα της Ελλάδας, που είναι οι επιζώντες -και οι απόγονοί τους- της σχεδόν επιτυχημένης γερμανικής προσπάθειας να αφανιστεί όλη η εβραϊκή ζωή στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Phoca PDF

ΠΗΓΗ: Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5.7.2021

Phoca PDF